

Ονοματεπώνυμο:

Τμήμα:

Διδάσκοντες/Διδάσκουσες: Αγγελοπούλου Κατερίνα - Άκουρος Νίκος - Βρούλιας Γιώργος
 - Γιαλέρνιου Κατερίνα - Κανελλοπούλου Βιβή - Καραγιάννη Ελένη - Κυριακοπούλου
 Νικολέτα - Λουκοπούλου Αγγελική - Μπούρδου Νίκη - Παπαδημητρουπούλου Βούλα
 (Να κυκλώσετε το όνομα της καθηγήτριάς σας/του καθηγητή σας)

(ελάχιστος χρόνος αποχώρησης: 1.15΄)

Κείμενο 1

Η τηλεθέαση αναξιοπρέπειας

Όποιο περιεχόμενο κι αν έχουν τα παιγνίδια ανταγωνισμού που προβάλλονται στα ιδιωτικά κανάλια, ένα γνώρισμα τα εξομοιώνει: το απόλυτο δικαίωμα των κριτών να εξευτελίζουν τους παίχτες. Αυτούς δηλαδή που βιάζονται να πιστέψουν πως είναι παίχτες, ελπίζοντας ότι η πίστη τους αυτή θα θεραπεύσει τα τραύματα της αξιοπρέπειάς τους. Στην πραγματικότητα είναι πιόνια. Διότι για λίγες μονάδες τηλεθέασης οφείλουν να συμμορφωθούν, να ανεχθούν τις λοιδορίες των κριτών. Αυτός είναι ο κανόνας, είτε για διαγωνισμούς μαγειρικής πρόκειται είτε για την «επιβίωση σε άγρια νησιά» ή την επιλογή σούπερ μοντέλου κ.λπ. .

Αν οι παίχτες δεν δείξουν εξαρχής υπακοή σε αυτούς τους όρους, αν δεν αποδεχτούν τους κριτές σαν παιδονόμους, δεν θα περπατήσει το «πρότζεκτ», όπως το αποκαλούν οι παραγωγοί του, για να του δώσουν κάτι από δυτικό αέρα. Και οι κριτές, απολαμβάνοντας σαδιστικά την εξουσιούλα τους, ανταγωνίζονται ποιος θα φανεί ειρωνικότερος και προσβλητικότερος. Γιατί ξέρουν ότι, από επεισόδιο σε επεισόδιο, η προσοχή θα στρέφεται όλο και σαφέστερα στον ωμότερο. Αυτός θα αβγατίσει τις πιθανότητες να κληθεί και σε επόμενο παιχνίδι. Αν βέβαια δεν σπεύσει να ανοίξει μπαρ για να τοκίσει τη φήμη του. Ο αντίλογος; Ο ίδιος πάντα: «Κι εσένα τι σε νοιάζει αν κάποιοι δέχονται να τους ειρωνεύονται αγρίως σε κοινή θέα; Ενήλικοι άνθρωποι είναι, ξέρουν τι κάνουν». Κατ' αρχάς στα παιχνίδια αυτά δεν βλέπουμε μόνο τυπικά ενηλίκους, αλλά και παιδιά, συρμένα από γονείς που τα κριτήριά τους τα τάραξαν οι σειρήνες της δημοσιότητας: «Μάνα ταλέντου», «Πατέρας μίνι σεφ» κ.ο.κ. Και ύστερα, η κυνική αντιμετώπιση των πραγμάτων, το δόγμα «κι εμένα τι με νοιάζει», διευκολύνει την ηθική διάβρωση, την καλλιέργεια και διάδοση ελεεινών προτύπων: «Αν είναι να «πετύχεις», άσ' τους να σε τσαλακώσουν, θα σου περάσει». Γίνε πιονάκι, γίνε μαριονέτα, γίνε ρεντίκολο, αρκεί να δεις το «όνειρό» σου να παίρνει σάρκα και οστά. Μα υπάρχει όνειρο που συγχωρεί το τσαλάκωμα;

Το δόγμα της κυνικής αδιαφορίας για όσα συμβαίνουν μπροστά στα μάτια μας, με πρόσχημα την ηλικία των τηλεοπτικώς ανταγωνιζομένων, σε θέλει τηλεθεατή της διάλυσης της κοινωνίας σε μονάδες παγερά αδιάφορες η μία για την άλλη ή υποχρεωτικά αλληλοεχθρεύόμενες. Το δίδυμό του; «Άλλαξε κανάλι». Όταν

όμως όλα γύρω σου, σε εφημερίδες, περιοδικά, διαδίκτυο, παρέες, είναι Νομάδες, Νεξτ Τοπ Μόντελ, Σαρβαίβορ κτλ., τα βλέπεις ακόμη κι αν έχεις κλειστή την τηλεόρασή σου.

Παντελής Μπουκάλας, εφημερίδα Καθημερινή

Κείμενο 2

Φύλλο μηδέν

(Στο απόσπασμα, μια ομάδα δημοσιογράφων αναφέρεται στη χρήση της γλώσσας και στη διαχείριση των ειδήσεων από τα ΜΜΕ)

Εκείνη τη μέρα καταπιαστήκαμε με το να ξαναδιαβάσουμε ένα άρθρο που είχε διορθωθεί καταπώς έπρεπε και ο Μπραγκαντότσο παρατήρησε: «Η οργή της Μόσχας; Μα δεν είναι μπανάλ να χρησιμοποιούμε πάντα τόσο emphatic εκφράσεις όπως: «ο θυμός του προέδρου», «η οργή των συνταξιούχων» και ούτω καθεξής;».

«Όχι», απάντησα, «ο αναγνώστης περιμένει αυτές τις εκφράσεις, έτσι τον έμαθαν όλα τα Μ.Μ.Ε.. Ο αναγνώστης καταλαβαίνει εκείνο που συμβαίνει μόνο αν του πεις: «είμαστε με την πλάτη στον τοίχο», «η κυβέρνηση αναγγέλλει δάκρυα και αίμα», «ο δρόμος είναι ανηφορικός», «η Προεδρία της Δημοκρατίας ετοιμάζεται για πόλεμο», «ο πρωθυπουργός χτυπάει στο δόξα πατρί», «δεν πρέπει να δαιμονοποιούμε», «δεν υπάρχουν περιθώρια για υπαναχωρήσεις», «φτάσαμε στο παραπέντε» ή «βρισκόμαστε στο μάτι του κυκλώνα». Και οι πολιτικοί δεν «δηλώνουν» ή «ισχυρίζονται με θέρμη», αλλά «μιλούν έξω απ' τα δόντια». Και οι δυνάμεις της τάξεως «δρουν με επαγγελματική συνείδηση» ».

«Πρέπει πάντα να μιλάμε για επαγγελματική συνείδηση;» διέκοψε η Μάια. «Εδώ όλοι δουλεύουν με επαγγελματική συνείδηση. [...] Αυτή η επιμονή στις περιπτώσεις επαγγελματισμού, σαν να είναι κάτι εξαιρετικό, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι εν γένει ο κόσμος κάνει προχειροδουλειές».

«Πράγματι», συνέχισα εγώ, «ο αναγνώστης νομίζει ότι οι περισσότεροι δουλεύουν με προχειρότητα και πρέπει να υπογραμμίζουμε τις περιπτώσεις επαγγελματισμού' είναι ένας τρόπος να πούμε ότι όλα πήγαν καλά. Έπιασαν οι αστυνομικοί τον κλεφτοκοτά; Επέδειξαν επαγγελματική συνείδηση».

«Ακριβώς. Τα Μ.Μ.Ε. διδάσκουν στον κόσμο πώς πρέπει να σκέφτεται», διέκοψε ο Σιμέι.

«Μα τα Μ.Μ.Ε. ακολουθούν τις τάσεις του κόσμου ή τις δημιουργούν;».

«Και τα δύο, δεσποινίς Φρέζια. Ο κόσμος στην αρχή δεν ξέρει τι τάσεις έχει, μετά του το λέμε εμείς και συνειδητοποιεί ότι όντως τις έχει. Ας αφήσουμε κατά μέρος τις φιλοσοφίες και ας δουλέψουμε σαν επαγγελματίες. Εμπρός, συνεχίστε.»

«Εντάξει», ξανάρχισα, «κλείνω τον κατάλογό μου: «και τον σκύλο χορτάτο και την πίτα αφάγωτη», «η αίθουσα ελέγχου», «κατεβαίνουμε στον στίβο», «στο

στόχαστρο των ανακριτών», «φως στο τούνελ», «αγκάθια στις διαπραγματεύσεις», «συγκλονισμένη η διεθνής κοινή γνώμη», «ο Μολώχ της ασφάλτου», «η αστυνομία εξαπολύει ανθρωποκνηνητό», «ο φόρος του αίματος», «κρούω τον κώδωνα του κινδύνου», «αλλαγή πλεύσης», «η οργή του Εγκέλαδου», «πέπλο μυστηρίου», «σφίγγει ο κλοιός», «αφουγκραζόμαστε την αγορά», «στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών», «θα χυθεί άπλετο φως», «άνεμος αλλαγής» ».

Ουμπέρτο Έκο, «Φύλλο μηδέν»

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Να αποδώσετε συνοπτικά τους λόγους για τους οποίους τα τηλεπαιχνίδια ανταγωνισμού θίγουν την αξιοπρέπεια παικτών και κριτών σύμφωνα με τον συγγραφέα του **κειμένου 1**. (70 – 80 λέξεις)

(μονάδες /10)

2^ο υποερώτημα

Ο αρθρογράφος οργανώνει την πρώτη παράγραφο του **κειμένου 1** («Όποιο περιεχόμενο ... σούπερ μοντέλου κ.λπ.») συνδυάζοντας δύο τρόπους ανάπτυξης. Να τους εντοπίσετε παραθέτοντας τα αντίστοιχα χωρία που επιβεβαιώνουν την επιλογή σας και εξηγώντας την πρόθεση του συγγραφέα.

(μονάδες /10)

3^ο υποερώτημα

Στη δεύτερη παράγραφο του **κειμένου 1** («Αν οι παίχτες ... το τσαλάκωμα;»), το ύφος είναι ειρωνικό-επικριτικό. Να εντοπίσετε συνολικά τρεις διαφορετικές γλωσσικές επιλογές του αρθρογράφου που επιβεβαιώνουν τη διαπίστωση αυτή και να εξηγήσετε τη λειτουργία καθεμιάς απ' αυτές.

(μονάδες /15)

ΘΕΜΑ 2

Σε ένα άρθρο το οποίο πρόκειται να δημοσιευτεί σε τοπική εφημερίδα, να αναφερθείτε σε τρόπους παραβίασης της ιδιωτικής ζωής των ανθρώπων από τα ΜΜΕ καθώς και στους λόγους που η προβολή των ριάλιτι σημειώνει επιτυχία. Να αξιοποιήσετε στοιχεία από το **κείμενο 1** για να οργανώσετε το άρθρο σας. (350-400 λέξεις)

(μονάδες /30)

ΘΕΜΑ 3

α. Να εντοπίσετε τον αφηγηματικό τρόπο που κυριαρχεί στο **κείμενο 2**, αιτιολογώντας την απάντησή σας με χωρία. Τι επιτυγχάνει ο συγγραφέας με αυτή την επιλογή; (μονάδες 8)

β. Να βρείτε τρία διαφορετικά σχήματα λόγου στο **κείμενο 2**, παραθέτοντας τα αντίστοιχα χωρία, και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους. (μονάδες 12)

(μονάδες /20)

ΘΕΜΑ 4

«Ακριβώς. Τα Μ.Μ.Ε. διδάσκουν στον κόσμο πώς πρέπει να σκέφτεται», διέκοψε ο Σιμέι. «Μα τα Μ.Μ.Ε. ακολουθούν τις τάσεις του κόσμου ή τις δημιουργούν;» «Και τα δύο, δεσποινίς Φρέζια. Ο κόσμος στην αρχή δεν ξέρει τι τάσεις έχει, μετά του το λέμε εμείς και συνειδητοποιεί ότι όντως τις έχει».

Συμφωνείτε με τα λεγόμενα του Σιμέι στο παραπάνω απόσπασμα; Να απαντήσετε στηριζόμενοι και σε αποσπάσματα από το **κείμενο 2**. Ισχύουν, κατά τη γνώμη σας, όσα υποστηρίζονται στο **κείμενο 2**, στο χώρο των Μ.Μ.Ε. και σήμερα; (150-200 λέξεις)

(μονάδες /15)

Καλή επιτυχία!